

Veselý život českého Chaplina

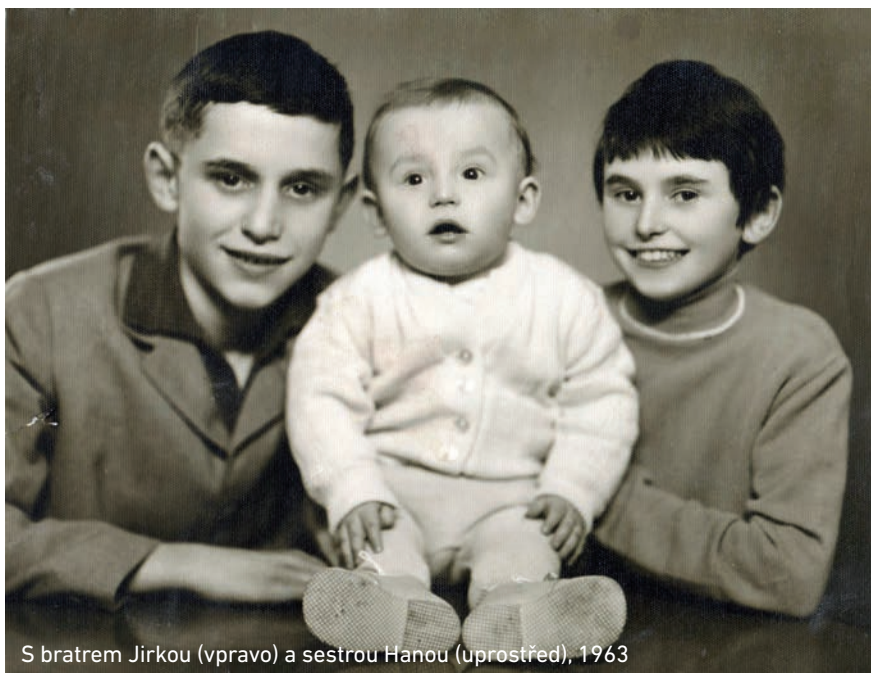
TEXT: Petr Pánek a Lucie Sedláčková Půlpánová

FOTO: Lucie Sedláčková Půlpánová, Pavla Černá a archiv Antonína Zralého

Sedíme v malé vesnici Sloup, nad soutokem Vltavy a Sázavy, a sledujeme poutavý příběh věčného optimisty. Na druhé straně stolu sedí člověk, který se nám ochotně věnuje krátce po těžké autonehodě. Populárnímu herci a komikovi **Antonínu ZRALÉMU** bylo v únoru 70 let.

Antonín Zralý, leden 2020

S bratrem Jirkou (vpravo) a sestrou Hanou (uprostřed), 1963

● Jak se cítíš v sedmdesáti?

Dobře. Až na léky a nedávnou autohavárii.

● Ta dopravní nehoda se dostala i do zpráv. Jak k tomu došlo?

Jeli jsme s manželkou v lednu večer z Prahy domů, na úzké silnici mezi Měchenicemi a Sloupem mě oslepilo auto v protisměru a došlo k čelnímu střetu. Skončili jsme v příkopu. Já měl díky airbagu jen naražená žebra, ale manželka si bohužel dvě žebra zlomila a musela ležet v nemocnici deset dní.

● Naštěstí to dopadlo dobře a oba jste už v pořádku. Vypadáš dobře, jak to děláš?

Nekouřím, alkohol piju pouze výjimečně a držím dietní režim. Manželka má kvůli cholesterolu upravenou stravu a já ji v tom nechtěl nechat samotnou.

● Dříve jste bydleli v Praze, proč jste si vybrali levý břeh Vltavy u Davle?

Bydleli jsme ve Stodůlkách, pak ve Vysočanech, tam se nám ale kvůli hustému provozu nelíbilo. Tady ve Sloupu bydlíme už osm let, od mých 62, kdy jsem šel do důchodu. Máme tady klid.

● Jak ses dostal ke jmennému znaku „Zralý“?

Znak jsem dostal ve škole v Radlicích. Miloval jsem fotbal, ale rodiče neměli peníze, aby mi koupili kopačky. Tak jsem hrál fotbal v bačkorách. Zakrátko se roztrhly a měl jsem v nich „žraloka“.

● Ve Výmolově ústavu jsi byl na internátě, takže nejsi z Prahy?

Maminka byla Slovenka, pocházela z velké rodiny v Nitře. Měla ještě osm sourozenců. Tatínek byl z Prahy. Oba rodiče si po válce hledali novou práci a náhoda je zavála do Děčína. Seznámili se tam v nemocnici. Maminka v ní pracovala jako uklízečka a tatínek byl ošetřovatelem. Po čase jsem se jím v tomto městě narodil já.

● Znakovat ses naučil až ve škole?

Ano, na internátě. Když jsem později nastoupil na učiliště na Smíchově, tak se mi ze začátku kluci posmívali, že znakuju divně.

● Co tě přivedlo k pantomimě?

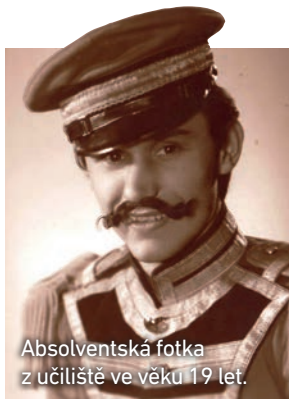
Už ve škole jsem byl komikem, byl jsem rád ve středu pozornosti. Jeden vychovatel si mě všiml a nabídl mi divadelní kroužek. Hrál jsem tam každý rok

Veselé zážitky Antonína Zralého

- Na jednom festivalu v NDR (1977) jsme měli přijít na řadu a chystali si rekvizity za oponou. Jeden z našich členů zamával na známého v hledišti, ale slyšící technik, který obsluhoval oponu, to pochopil jako pokyn, že má zvednout oponu. My ještě nebyli připraveni, ale nedalo se to už vrátit a museli jsme improvizovat. Břetislav Veselý se pak hodně zlobil.
- Jindy jsem provedl „kanadský žertík“ svému kamarádovi Láďovi Spilkovi. Těsně před jeho vystoupením v naší hře *Ideální společnost* jsem mu izolepou zalepil brýle, takže skoro neviděl. Ostatní neslyšící herci na jevišti z toho měli legraci, ale protože to bylo naživo, museli pracovat dál, jako by se nic zvláštního nedělo.
- A do třetice ještě jeden humorný okamžik, i když tentokrát při něm tekla trochu krev. V jedné hře jsme se na jevišti měli poprat, ale jeden z herců otočil hlavu opačným směrem, než měl, a dostal pěstí do nosu. I tady jsme hráli dál, jako by se nic nestalo. :-)

Se spolužáky a učitelkou Irenou Hangustovou, Radlice, 1960.

Absolventská fotka z učiliště ve věku 19 let.

v groteskách Charlieho Chaplina, se spolužákem Ležákem jsme byli oblíbená dvojka ve hře *Děda Mráz* i v dalších školních hrách. Začínal jsem ve 4. třídě a hrál až do 9. třídy.

● A jak to bylo dál?

V roce 1966 jsem se stal učněm zámečnictví v Kirovově ulici na Smíchově. O tři roky později jsem nastoupil jako klempíř do Tatry Smíchov. Byla tu díky tlumočnickovi Josefovi Zemanovi skvělá parta starších neslyšících v čele s Břetislavem Veselým (*jeho příběh jsme přinesli v Unii 9–10/2018*). Vyprávěl nám o divadle neslyšících v 50. letech. Tehdy působila první vlna neslyšících herců – B. Veselý s manželkou, V. Buberle, J. Suchý, J. Vinický (*jeho příběh viz Unie 3–4/2018*) a další.

Jaroslav Paur řekl Břetislavu Veselému, aby v Praze založil pantomimu neslyšících, a ten ji v roce 1973 založil. Přizval mě a o rok později jsme už jeli na první festival do Budějovic. Naše

první dvě hry se jmenovaly *Odvod* a *Hlad*. V roce 1984 odešel Veselý do důchodu a soubor Pražské pantomimy neslyšících vedl Láďa Spilka. Já byl režisérem.

● S Ladislavem Spilkou jste hráli v mnoha hrách, jak jste se dali dohromady?

Známe se ze školy, učil se jako já na zámečnicka, ale byl o ročník výš. Jednou na lyžáku jsme spolužákům zahráli pantomimu, já byl převlečený za ženu. Mělo to úspěch.

S Láďou Spilkou jsme už zůstali trvale v kontaktu. Později vedl *Nepanto* a dětské soubory ve školách v Ječné a Radlicích. Stanislav Kleisner vedl dětský soubor na Smíchově.

● Neměli jste vlastní divadlo, kde jste tedy trénovali?

Nejdřív v klubovně naší továrny Tatra Smíchov. Od roku 1975 jsme zkoušeli jednou týdně v Ženských domovech

Své „ano“ si Antonín a Libuše řekli 22. července 1976 na Staroměstském náměstí

a pak po pěti letech už dvakrát týdně v klubovně na Janáčkově nábřeží. V 90. letech jsme se spolu s klubovnou stěhovali do ulice Na Neklaně a po pěti letech tam jsme následně střídali různá místa – školy v Radlicích a na Smíchově, Hábovu ulici.

● V rozhovoru pro lednový TKN na tebe vzpomíná Jindřich Zemánek. Jak jste se poznali?

Na jednom festivalu v Litvínově hrál i soubor slyšících herců z Ústí nad Labem. Tak jsme se náhodně seznámili s Jindřichem Zemánkem. Naše spolupráce trvá od roku 1978.

V roce 1981 založil J. Zemánek v Brně *Pantomimu S. I.*, kvůli neslyšícím se přestěhoval ze severních Čech na jih Moravy. Neslyšící herci s ním dosáhli opravdu velkých úspěchů. Když po roce 1989 zanikl litvínovský *Festival amatérské pantomimy*, byla to právě jeho zásluha, že jsme mohli vystupovat i na jiných festivalech – třeba v pražském Branickém divadle, nebo v Kolíně (Otevřeno).

● Nejlepší momenty tvé pantomimické kariéry?

Zájezdy na festivaly do Litvínova, Poličky, Kolína, Jiráskův Hronov... Mám radost i ze všech dosavadních pěti vánočních televizních pohádek. Moje vnoučata se na ně ráda dívají. Vystoupení neslyšících herců v Národ-

S Ladislavem Spilkou ve hře *Hrobník*. Žižkovské divadlo, kolem r. 1982

Antonín Zralý

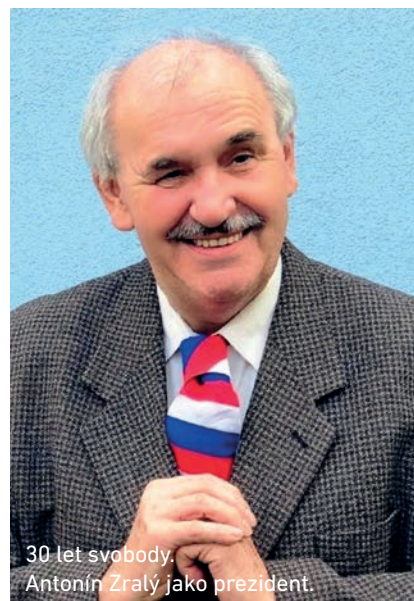
- Narozen 27. 2. 1950 v Děčíně, má mladšího bratra a sestru.
- V roce 1958 se přestěhovali do Kladna.
- Maminka zde pracovala v SONP (Spojené ocelárny, n.p., dnešní Poldi) jako vrátná, tatínek tu brousil železo.
- Tonda bydlel do 6. třídy na internátě „Výmoláku“, pak dojížděl domů do Kladna.
- Na smíchovském učilišti se v letech 1966 až 1969 učil na zámečníka.
- 43 let dělal klempíře v Tatře Smíchov.
- Po svatbě s Libuší (1976) se jim narodila dcera a syn.
- Stál u založení souborů NEPANTO (1973) a P.S.I. (1981).

ním divadle v březnu 2004 (*psali jsme v Unii 5–6/2004*). A cena J. G. Deburaua za celoživotní herectví a režii.

Děkuji své manželce Libuši, že při mých častých cestách s pantomimou vychovala naše dvě děti. Neměla to se mnou jednoduché. Měl jsem často výčitky svědomí, že nejsem doma a nepomáhám s dětmi. Třeba když jsme v roce 1977 čekali dceru Libuši. Akorát jsem byl na zájezdu do Polska, když měla žena родit. Nemohl jsem se naši tetě dovolat, tak jsem byl strašně nervózní. Po nočním příjezdu do Prahy jsem okamžitě spěchal domů. A manželka? Byla ze mě překvapená, proč se tak ženu. Dcerka se nám narodila o týden později.

● **Zmínil jsi Polsko, ale s pantomimou jste cestovali i jinde po světě. V Unii 9–10/2002 jsme například psali o vašem úspěšném vystoupení na Deaf Way 2 v USA v červenci 2002.**

Ano, také na ten zájezd rád vzpomínám. Zahraničních vystoupení jsme měli hodně, v 70. a 80. letech to byly opakovaně NDR, SSSR, Polsko a Bulharsko, v 90. letech Itálie, Německo, Rakousko, Litva, Nizozemsko, Španělsko, Slovensko nebo Slovinsko. V létě 1977 jsme například vystupovali na kongresu WFD v bulharské Varně. Vrcholem byly asi naše zájezdy do Ja-

30 let svobody.
Antonín Zralý jako prezident.

ponska (1996) a USA (2002).

● **Čím se udržuješ v dobré náladě?**

Důležitý je smysl pro humor. Užívat si života, nemračit se a být veselý bez ohledu na věk. Mám rád vtipy a hádanky, a to i matematické. Dokonce je sám vytvářím a sdílím s přáteli v jedné skupině. Rád pracuji se dřevem a na zahradě. Zajímám se o počítače a snažím se být aktivní na sociálních sítích.

● **Co bys popřál čtenářům Unie?**

Mladým lidem bych přál více úcty ke starším neslyšícím. Jakoby se ta úcta nějak vytrácela...

Hlavní role v televizní pohádce Nepovedený čert, 2016